

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริต ของ สถานีตำรวจทางหลวง 2 กองกำกับการ 3 กองบังคับการตำรวจทางหลวง

ส่วนที่ 1 บทนำ

ปัจจุบันการดำเนินงานขององค์กรต้องเผชิญกับสภาพความไม่แน่นอน อีกทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กรอันก่อให้เกิดเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง โดยความเสี่ยงนั้นจะส่งผลกระทบในเชิงลบ การบริหารความเสี่ยงจึงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ช่วยในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผล การปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสียและโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

ภายใต้สภาวะการดำเนินงานขององค์กร ย่อมมีความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายขององค์กร จึงมีความจำเป็นต้องจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ โดยระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร วิเคราะห์ความเสี่ยงจากผลกระทบและโอกาสที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง กำหนดแนวทางในการจัดการกับความเสี่ยง และต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหา ก็จะน้อยลง หรือหากเกิดความเสียหายก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าการที่ไม่มีการประเมินความเสี่ยง การทุจริตเลย ประกอบกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้นำเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยให้หน่วยงานภาครัฐประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตมาใช้เป็นเกณฑ์การประเมินการดำเนินงานของส่วนราชการ เพื่อยกระดับการดำเนินงานให้มีความโปร่งใส ลดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในองค์กร

ดังนั้น สถานีตำรวจทางหลวง 2 กองกำกับการ 3 กองบังคับการตำรวจทางหลวง จึงได้จัดทำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงาน หรือปฏิบัติหน้าที่ในสายงานต่าง ๆ ที่อาจมีการเรียกรับสินบน หรือการทุจริตของเจ้าหน้าที่ หรือเกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริตในการปฏิบัติงาน ลดโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ และทำให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน

ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต

พิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

ศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยงต่อการทุจริต (Bribery Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในอนาคต
ความเสี่ยง (Risk)	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ ผลกระทบทางลบ เรียกว่า ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก เรียกว่า โอกาส
ความเสี่ยง/ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา เช่น การไม่มีความรู้หรือไม่มีความเข้าใจ คือ ปัญหา ไม่ใช่ความเสี่ยง เป็นต้น
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงต่อการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก 2 ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงต่อการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการหรือโครงการ

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ตารางที่ 1 เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
5	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก แต่ไม่เกินร้อยละ (ร้อยละ 3)
4	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง แต่ไม่เกินร้อยละ (ร้อยละ 2)
3	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นไม่เกิน (ร้อยละ 1)
2	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นไม่เกิน (ร้อยละ 0.1)
1	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

ตารางที่ 2 เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	กระทบต่อประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
4	กระทบต่อประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
3	กระทบต่อประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
2	กระทบต่อประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
1	กระทบต่อประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

ตารางที่ 3 ระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	1	2	3	4	5
5	ปานกลาง (5 × 1 = 5)	สูง (5 × 2 = 10)	สูงมาก (5 × 3 = 15)	สูงมาก (5 × 4 = 20)	สูงมาก (5 × 5 = 25)
4	ต่ำ (4 × 1 = 4)	ปานกลาง (4 × 2 = 8)	สูง (4 × 3 = 12)	สูงมาก (4 × 4 = 16)	สูงมาก (4 × 5 = 20)
3	ต่ำ (3 × 1 = 3)	ปานกลาง (3 × 2 = 6)	ปานกลาง (3 × 3 = 9)	สูง (3 × 4 = 12)	สูงมาก (3 × 5 = 15)
2	ต่ำ (2 × 1 = 2)	ต่ำ (2 × 2 = 4)	ปานกลาง (2 × 3 = 6)	ปานกลาง (2 × 4 = 8)	สูง (2 × 5 = 10)
1	ต่ำ (1 × 1 = 1)	ต่ำ (1 × 2 = 2)	ต่ำ (1 × 3 = 3)	ต่ำ (1 × 4 = 4)	ปานกลาง (1 × 5 = 5)

ตารางที่ 4 ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

สีเขียว	หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า 5 คะแนน)
สีเหลือง	หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (5 - 9 คะแนน)
สีส้ม	หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (10 - 14 คะแนน)
สีแดง	หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (15 คะแนนขึ้นไป)

การประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต ของ สถานีตำรวจทางหลวง 2 กองกำกับการ 3
กองบังคับการตำรวจทางหลวง

(1) รถบรรทุกน้ำหนักเกิน

ลำดับที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (Fraud Risk)	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
1.1	การตรวจพบการกระทำ ความผิด	มีการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลกกับการไม่จับกุมดำเนินคดีหรือทำให้รับโทษน้อยลง	5	4	20	สูงมาก
1.2	บันทึกจับกุม ตรวจยึด	มีการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลกกับการไม่จับกุมดำเนินคดีหรือทำให้รับโทษน้อยลง	5	4	20	สูงมาก

(2) ส่วยทางหลวง

ลำดับที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (Fraud Risk)	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
2.1	การตรวจพบการกระทำ ความผิด	มีการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลกกับการไม่จับกุมดำเนินคดีหรือทำให้รับโทษน้อยลง	3	4	12	สูง

ส่วนที่ 3 แผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริต ของ สถานีตำรวจทางหลวง 2 กองกำกับการ 3 กองบังคับการตำรวจทางหลวง

ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริต พิจารณารiskที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) ของทุกสายงานจะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริต ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือกในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต อาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือกวิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงต่อการทุจริต ที่ได้จากการประเมินมาประกอบด้วย

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริต ให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงต่อการทุจริต ของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน (ดูคำอธิบายเพิ่มเติม) เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงต่อการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

ระดับ	คำอธิบาย
ดี	การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ ควรมีการปรับปรุง เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุม ไม่ได้มาตรฐาน ที่ยอมรับได้เนื่องจาก มีความหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ของ สถานีตำรวจทางหลวง 2 กองกำกับการ 3 กองบังคับการตำรวจทางหลวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2569

ที่	ประเด็น	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ที่มีความเสี่ยง ต่อการทุจริต	ประเด็นความเสี่ยง ต่อการทุจริต	Risk Score	รายละเอียดมาตรการ ควบคุมความเสี่ยง ต่อการทุจริต	วิธี ดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1	รถบรรทุก น้ำหนักเกิน	ตรวจพบการกระทำ ความผิด	มีการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลก กับการไม่จับกุมดำเนินคดี หรือ ทำให้รับโทษน้อยลง	สูงมาก (20)	อบรมให้ความรู้และกำชับ การปฏิบัติงานให้มี การปฏิบัติตามกฎหมาย อย่างเคร่งครัด	ก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้าสถานีฯ หรือ หัวหน้าหน่วยบริการฯ กำชับการปฏิบัติให้ จนท. ปฏิบัติตาม กฎหมายอย่าง เคร่งครัด	ทุกครั้งที่มี การออก ปฏิบัติหน้าที่	หัวหน้าสถานี และหัวหน้า หน่วยบริการฯ
2	ส่วย ทางหลวง	ตรวจพบการกระทำ ความผิด	มีการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลก กับการไม่จับกุมดำเนินคดี หรือ ทำให้รับโทษน้อยลง	สูง (12)	อบรมให้ความรู้และกำชับ การปฏิบัติงานให้มี การปฏิบัติตามกฎหมาย อย่างเคร่งครัด	ก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้าสถานีฯ หรือ หัวหน้าหน่วยบริการฯ กำชับการปฏิบัติให้ จนท. ปฏิบัติตาม กฎหมายอย่าง เคร่งครัด	ทุกครั้งที่มี การออก ปฏิบัติหน้าที่	หัวหน้าสถานี และหัวหน้า หน่วยบริการฯ

ตรวจแล้วถูกต้อง
พ.ต.ท.อิทธิศักดิ์ คำคุณ
(อิทธิศักดิ์ คำคุณ)
สวญ.ส.ทล.2 กก.3 บก.ทล.